

29.10.2015

Dnro:
1085/04/2015

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viestintävirasto kannattaa kilpailun avaamista kirjelähetyspalveluissa

Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Viestintäviraston lausuntoa ehdotuksesta postilain muuttamiseksi. Luonnoksessa ehdotetaan, että voimassa oleva valtioneuvoston myöntämiin postitoimilupiin perustuva toimilupajärjestelmä korvataan Viestintävirastolle tehtävällä ilmoituksella. Lausuntopyynnön mukaan hankkeen toisessa vaiheessa toteutetaan postilain kokonaisuudistus, joka alkaa tammikuussa.

Toimilupajärjestelmästä luopuminen

Viestintävirasto pitää ehdotusta toimilupajärjestelmästä luopumisesta erittäin kannatettavana. Viestintävirasto on katsonut jo nykyisen postilain hallituksen esityksen luonnokseen antamassaan lausunnossa, että kirjelähetystä koskevan postipalvelun toimiluvanvaraus ja toimiluvan myöntämisen edellytykset voivat muodostua alalle tulon esteeksi. Kirjelähetyspalveluiden markkinoilla ei olekaan syntynyt kilpailevaa tarjontaa.

Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa on kuitenkin välttämätöntä varmistaa, ettei postilakiin jää viittauksia toimilupiin tai toimiluvanvaraiseen toimintaan.

Postilain kokonaisuudistus

Viestintävirasto pitää myös erittäin tervetulleena ja tärkeänä postilain myöhemmin käynnistyvää kokonaisuudistusta. Postilakiin tulee Viestintäviraston näkemyksen mukaan sisällyttää säännökset, joiden avulla voidaan varmistaa kilpailevien toimijoiden tosiasiallinen markkinoille pääsy ja toimintamahdollisuudet markkinoilla. Tehokkaan kilpailun toteutuminen postimarkkinoilla edellyttää, että lainsäädännössä turvataan kilpailijoiden pääsy postiverkkoon. Kilpaileville postiyrityksille tulee lisäksi varmistaa nykyistä tehokkaampi pääsy postitoiminnan kannalta

välttämättömään infrastruktuuriin, kuten osoiterekisteriin ja postilokeroihin.

Postilain kokonaisuudistuksen yhteydessä myös nykyistä yleispalvelusäntelyä tulisi tarkastella uudelleen. Yleispalvelun sisältö tulisi modernisoida siten, että lainsäädäntö ottaa paremmin huomioon postipalvelujen käyttäjien tarpeet, muuttuvan palvelutarjonnan ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Nyky-yhteiskunnassa tarpeeton tai muutoin liian raskas säntely tulisi purkaa. Yleispalvelusäntelyn uudistuksen tulisi myös ottaa huomioon yleispalveluvollisen postiyhtiön tasapuoliset toimintamahdollisuudet postipalvelujen markkinoilla.

Viestintäviraston muutosehdotukset hallituksen esitysluonnoksen sisältöön

Postiyhtiön määritelmä

Luonnoksessa esitetään, että postiyhtiöllä tarkoitettaisiin Viestintävirastolle ilmoituksen tehnyttä postiyhtiötä. Määritelmä saattaa käytännössä johtaa siihen, että ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönyt yritys jäisi kokonaan postilain soveltamisen ja Viestintäviraston valvonnan ulkopuolelle. Tällöin esimerkiksi postilakiin perustuva velvoite turvata kirjesalaisuus koskisi vasta sen jälkeen, kun tällainen ilmoitus on annettu.

Viestintävirasto esittää, että luonnoksen määritelmää muutetaan siten, että postiyhtiöllä tarkoitettaisiin yritystä, joka harjoittaa kirjellähetyksiä koskevaa postitoimintaa. Tämä vastaisi myös tietoyhteiskuntakaaren säntelyä, jossa teleyritys määrittää yrityksen harjoittaman toiminnan kautta, eikä teletoimintailmoituksen tekemisellä ole lain soveltamisen kannalta merkitystä.

Ennakoimattomasta palvelun lakkaamisesta ilmoittaminen

Viestintävirasto esittää, että luonnoksessa esitettyä veloitetta ilmoittaa ennakoimattomasta sopimuksen mukaisen palvelun lakkaamisesta muutettaisiin siten, että postiyhtiölle asetettaisiin velvoite tiedottaa tehokkaasti palvelun lakkaamisesta. Säännöksen tulisi koskea vain kuluttajille tarjottavia palveluita, koska sopimuspalveluiden osalta asiasta ei ole tarpeen säätää lailla. Säännöksen esikuvana olleesta tietoyhteiskuntakaaren säännöksestä poiketen säännöksessä ei tulisi viitata irtisanomiseen, sillä toisin kuin sähköisten viestintäpalvelujen osalta, kuluttajille tarjottavien postipalvelujen osalta kyse ei yleensä ole kestopoimussuhteista.

Toimilupavelvoitteiden siirtäminen postilakiin

Luonnoksessa esitetään, että lakiin siirrettäisiin sellaisenaan velvollisuudet järjestää osoitteenmuutos- ja jakelunkeskeytyspalvelu sekä merkitä postilähetykset siten, että ne ovat tunnistettavissa ja erotettavissa muiden postiyhtiöiden lähetyksistä.

Osoitteenmuutos- ja jakelunkeskeytyspalvelun järjestäminen on välttämätöntä, jotta luottamuksellisen viestin salaisuus voidaan turvata. Viestintävirasto pitääkin ehdotuksia toimiluvissa asetettujen velvollisuuksien siirtämisestä lakiin tässä vaiheessa välttämättöminä. Viestintävirasto katsoo kuitenkin, että jakelunkeskeytys- ja osoitteenmuutospalveluiden järjestäminen jatkossa tulisi ottaa osaksi postilain kokonaisuudistuksen jatkovalmistelua. Mikäli kirjelähetyspalveluita tarjoaa jatkossa useampi postiyritys, postin saajien kannalta olisi kohtuullista, että nämä palvelut olisivat saatavilla "yhdeltä luukulta". Postilaki mahdollistaa kohtuullisen maksun perimisen jakelunkeskeytyksestä, ja Posti Oy:n tarjoamana palvelu on jo pitkään ollut postinsaajille maksullinen. Maksuvelvollisuus useammalle postiyrittäjälle saattaisi käytännössä johtaa postin saajien kannalta kohtuuttomiin kustannuksiin jakelun keskeytyksestä.

Lisäksi luonnoksessa esitetään, että Viestintävirasto asettaisi päätöksellään postiyrittäjälle velvollisuuden toimia Maailman postiliiton nimettynä operaattorina ja velvollisuuden ylläpitää postinumerojärjestelmää. Viestintävirasto pitää ehdotetun kaltaista järjestelyä asianmukaisena. Postilain kokonaisuudistuksen yhteydessä näitä säännöksiä tulisi kuitenkin täydentää joillakin kriteereillä, joiden perusteella Viestintävirasto asettaa velvoitteet silloin, kun yleispalveluvelvollista postiyrittäystä ei ole nimetty tai yleispalveluvelvolliseksi yritykseksi on nimetty useampi postiyritys.

Johtaja

Johanna Juusela

Päällikkö

Merja Saari